Станимяка се състои отъ три села слѣнени въ едно. Станимяка собствено на дѣсни брѣгъ, на десний, Амбелинось или Амбелонъ, защото тука имъ били повечето лозя и днесь тоя българската махала. А трето село тѣхно Чипрохоръ, защото тоси вървяли чипри или прапринитѣ, които тѣзи три села съставлявали днесь Станимяка и изглеждвали като стоятъ на три крака. (Виж цитата)

Станимяка 3/2 ч. на югъ отъ Пловдивъ, расположенъ въ една тѣсна по дължината клисура (Асѣновата) въ проходътъ прѣзъ Родопитѣ за Ахъ-Челеби. По двата брѣга на рѣката Чепели-дере. Главно мѣсто на Копуликата околия. Повечето гърци жители лозари и ачеари (Нѣкои искатъ да кажатъ че тѣ гърци не са чисти, но са повечето гъркомани и много винопийци българи и малко турци. Главният поминъкъ лозарството искарватъ много вино което распродаватъ по цѣла Тракия и България (София) Има едно бълг. училище II класно въ доста цвѣтуще състояние и едно гръцко IV класно повъзпадание. — На югъ отъ тоя градъ се намира една много стара крѣпость, която по свидѣтелството на надписитѣ по нея е при-вена отъ бълг. царь Асѣня. [съ древни надписи] Става кесийнъ пазаръ всяка събота на който се събиратъ околни балкански и прибалкански сели страни. На рѣката има единъ каменъ мостъ и единъ дървенъ мостъ, който съединява двѣтѣ махали. На лѣвиятъ брѣгъ е собствено Станимяка гръцката махла, а простирасе къмъ югъ на вжтрѣ въ Кетенчийвото устие прѣзъ двѣто вароши и пятьтѣ а на дѣсний брѣгъ на сѣверозападъ е българската махала, дѣто става пазарътъ. ~~повече~~ Старитѣ жители на Станимяка наричатъ тази махала Амбелонъ (Ѫлозис) тука е българското училище и доста хубава черква св. Димитрий (С) И отъ двѣтѣ страни въ полето на Родопи има много лозя и доста много черници, но ~~повече~~ има повече и по височинитѣ надъ Станимяка на западъ. Любопитно явление е това около Станимяка има твърдѣ много параклисчета такава почти на всякой вързъ изъ лозята и най-вече въ сръбнини тѣхь къмъ Бачково. Но това се забѣлѣзва почти у повечето села по поличкитѣ на Родопитѣ да иматъ параклиси каквото въ селата по горнатѣ поль на Срѣдня гора, както и въ България наричанитѣ оброчища и черковища. На десний брѣгъ има и единъ красивъ стъпаленъ часовникъ, и нѣколко стари черкви съ кубета. Гърцитѣ казватъ че Станимякалиитѣ гърци били отъ потомци на Евбейскиятъ градъ Естиеа, или Истиеа които 446 год. п. Х. во времето на Перикла били преселени 6000 души въ прибрѣжна Тракия, отъ които 2000 ч. се поселили въ Ксанти, а другитѣ минали прѣзъ Родопитѣ и тука дѣто е днесь Станимяка. Като се били събрали Бесскитѣ народи отъ Истиеоитѣ махи станало отъ Стени махъ. Но ние мислимъ че това название и гръцко както е произхождва отъ Στενὴ μάχη, бой въ тѣснинитѣ или тѣсенъ усиленъ бой, а тука са ставали дѣйствително въ разни врѣмена разни и усилени и боеве. (Виж Ореость и Кале Станимячко) Гръцкиятъ языкъ на Станимякалиитѣ както и на Пловдивцитѣ се отличава по произношението на с въ ш, (идеш ἴδες шин εἰς ζῆν) както и на гърцитѣ отъ Месебръ и Анхиалскитѣ села, което показва че тѣ са сродно гръцко племе. Станимякалиитѣ се отличаватъ само освѣнъ че съкращаватъ като направятъ, когато дойдатъ двѣ гласни една подиръ друга даже и въ двѣ думи, което е знакъ че отдавна са живѣли и размѣсили съ Славенитѣ, защото това е славянско свойство да не търпятъ гласнитѣ) но даже исвъргатъ много гласни и отъ слогове тѣ. напр. подоѝ дохларь вмѣсто ποδήσες до мхдарь, напими мулето. Отличаватъ се още и по това че много пѣятъ на νόμος, законъ, което ~~у~~ тѣхъ се види да означава вѣра. Като образецъ отъ днешний въ Станимяка гръцкий языкъ може да послужи: ὁ ὄφις ... [illegible]